



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2 vtrum stultiria sit peccatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

Li. 10. ca. 16. Incipit s. sapiens, ante med. * Cap. 27.

¶ 4 Præf. Isid. dicit in lib. Etymologiarum, quod stultus est, qui perignominiam non commouetur ad dolorem, & qui non mouetur iniuria: sed hoc pertinet ad sapientiam spiritualem, ut * Greg. dicit in 10. Moral. ergo sapientie non opponitur stultitia.

Lib. 2. c. 36.

SED CONTRA est, quod Greg. dicit in * 2. Moral. quod donum sapientie datur contra stultitiam.

Lib. 10. c. 18. Incipit s. sapiens dicit.

RESPON. Dicendum, quod nomen stultitie a stupore uidetur esse sumptum. Vnde * Isido. dicit in lib. Etymol. Stultus est, qui propter stuporem non mouetur. Et differt stultitia a fatuitate, sicut ibidem dicitur, quia stultitia importat habitudinem cordis, & obtusionem sensuum. fatuitas autem importat totalem spiritualis sensus priuationem, & ideo conuenienter stultitia sapientie opponitur. Sapiens enim, ut ibidem Isidorus * dicit, dicitur esse a sapore: quia sicut gustus est aptus ad discretionem saporis ciborum, sic sapiens ad discernentiam rerum, atque causarum. Vnde patet, quod stultitia opponitur sapientie sicut contrarium: fatuitas autem sicut pura negatio. Nam fatuus caret sensu iudicandi: stultus autem habet sensum, sed habetatum: sapiens autem subtilis, & perspicax.

Loco citato in argu.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod sicut * Isido. ibidem dicit. In sapiens contrarius est sapienti, eo quod sine sapore est discretionis, & sensus: unde idem uidetur esse in sapientia cum stultitia. Precipue autem uidetur aliquis esse stultus, quando patitur defectum in summa iudicii, quæ attenditur secundum causam altissimam. Nam si deficiat in iudicio circa aliquid modicum, non ex hoc uocatur aliquis stultus.

g. præf. art. 4. & art. 1. ad primum.

AD SECUNDUM dicendum, quod sicut est quedam sapientia mala, ut supra dictum * est, quæ dicitur sapientia sæculi, quia accipit pro causa altissima, & sine ultimo aliquod terrenum bonum: ita etiam est aliqua stultitia bona huic sapientie mala opposita, per quam aliquis terrena contemnit: & de hac stultitia loquitur Apostolus.

AD TERTIUM dicendum, quod sapientia sæculi est, quæ decipit, & facit esse stultum apud Deum, ut patet per Apostolum 1. ad Corinth. 3.

Li. 10. c. 27.

AD QUARTUM dicendum, quod non moueri iniurijs, quandoque quidem contingit ex hoc, quod homines non sapiunt terrena, sed sola caelestia: unde hoc non pertinet ad stultitiam mundi, sed ad sapientiam Dei, ut Gregor. ibidem dicit. Quandoque autem contingit ex hoc, quod homo est simpliciter circa omnia stupidus, ut patet in amentibus, qui non discernunt quid sit iniuria: & hoc pertinet ad stultitiam simpliciter.

ARTICVLVS II.

Utrum stultitia sit peccatum.

Infr. art. 3. cor.

AD SECUNDUM sic proceditur. Videtur, quod stultitia non sit peccatum. Nullum enim peccatum prouenit in nobis a natura: sed quidam sunt stultitia naturaliter. ergo stultitia non est peccatum.

Lib. de vera relig. ca. 14. circa princ. tom. 1.

¶ 2 Præf. Omne peccatum est uoluntarium, ut Aug. * dicit: sed stultitia non est uoluntaria. ergo non est peccatum.

¶ 3 Præf. Omne peccatum opponitur alicui præcepto diuino: sed stultitia nulli præcepto opponitur. ergo stultitia non est peccatum.

Ar. præced.

SED CONTRA est, quod dicitur Prou. 1. Prospexit stultorum perdet eos: sed nullus perditur, nisi pro peccato. ergo stultitia est peccatum.

RESPON. Dicendum, quod stultitia, sicut * dictum est, importat quandam stuporem sensus in iudicando, & precipue circa altissimam causam finis ultimi, & summum bonum, cuius quis potest pati stuporem in iudicando. Vno modo ex dispositione naturali, & in amentibus, & talis stultitia non est peccatum: modo inquantum immergitur homo in peccatis terrenis, ex quo redditur eius sensus percipiendi diuina, secundum illud ad Roman. 1. Animalis homo non percipit ea, quæ sunt Dei: sicut etiam homini habenti gustum malo humore non sapiunt dulcia, & talis peccatum. Et per hoc patet responsio ad primum.

F dicendo, & precipue circa altissimam causam finis ultimi, & summum bonum, cuius quis potest pati stuporem in iudicando. Vno modo ex dispositione naturali, & in amentibus, & talis stultitia non est peccatum: modo inquantum immergitur homo in peccatis terrenis, ex quo redditur eius sensus percipiendi diuina, secundum illud ad Roman. 1. Animalis homo non percipit ea, quæ sunt Dei: sicut etiam homini habenti gustum malo humore non sapiunt dulcia, & talis peccatum. Et per hoc patet responsio ad primum.

AD SECUNDUM dicendum, quod quæstio est stultum, scilicet abstrahere sensum summum, & immergere terrenis: & idem etiam in alijs peccatis. Nam luxuriosus uult delectari sine quoniam est peccatum, quoniam non uelit peccatum: uellet enim frui delectatione peccato.

AD TERTIUM dicendum, quod opponitur præceptis, quæ datur de continentia, de quibus supra habitum est, & intellectu ageretur.

ARTICVLVS III.

Utrum stultitia sit filia luxuria.

AD TERTIUM sic proceditur. Videtur, quod stultitia non sit filia luxuria: quia Moral. enumerat luxuria filias inter quas non continetur stultitia. ergo stultitia non est filia luxuria.

¶ 2 Præf. Apostolus dicit 1. ad Cor. 3. Sapientia di stultitia est apud Deum: sed luxuria non est filia stultitia. Moral. Sapientia huius mundi est carnis uoluntas tegere, quod pertinet ad duplicem stultitiam est magis filia duplicis, quam luxuria.

¶ 3 Præf. Ex ira aliqui precipue uentur in peccata, & insaniam, quæ pertinet ad stultitiam magis oritur ex ira, quam ex luxuria.

SED CONTRA est, quod dicitur Prou. 1. tim eam sequitur, scilicet meretricem, quæ uincula stultus trahatur.

RESPON. Dicendum, quod luxuria non est filia stultitia secundum quod est peccatum, sed hoc, quod sensus spiritualis habet ad se aptus ad spiritualia iudicanda. Maxime autem hominis immergitur ad terrena per peccatum est circa maximas delectationes, quæ se maxime absorbetur. Et ideo stultitia, quæ est maxime nascitur ex luxuria.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod luxuria non habet fastidium de Deo, & de bono. Vnde * Greg. duo numerat inter filias stultitiae ad stultitiam, scilicet diuinitatem Dei & deum mundi sæculi, quasi diuidens stultitiam in duas.

AD SECUNDUM dicendum, quod luxuria non est intelligendum casualiter, sed simpliciter ipsa sapientia mundi est stultitia. Vnde non oportet, quod quædam peccata sapientiam mundi, sint causa huius stultitiae.

AD TERTIUM dicendum, quod luxuria ex sua acuitate maxime immutat corpus, unde maxime causat stultitiam, quæ est impedimento corporali: sed stultitia, quæ est impedimento spirituali. Lex immergitur in terrena, maxime prouenit ex luxuria, quæ est